

řada těchto humanitních spolků a není oboru v chudinství, jehož by se byly tyto spolky s úspěchem a rozhodností nebyly ujaly. Nesčetné chudinské spolky zabývají se dílem podporou a výpomocí stydlivých domácích chudášků, dílem snaží se většími podporami výpomocí osobám k výdělku neschopným, jiné spolky pečují opět o chudé dívky poskytující jim šat, stravu a zdarma opatřující jim potřeby školské (knihy, papír atd.). Dále jest nekonečná řada spolků nemocenských, kteréž v případě nemoci zapoatřují dotyčné osobě lékaře, zdarma jim poskytují léky, ano i namnoze podporu peněžitou, jiné spolky opět běrou na se starost v tom směru, že v případě úmrtí uhradují ze svého útraty pohřební a podporují osoby pozůstalé. Konečně sluší zmíniti se ještě o značných nadacích jednotlivých vynikajících dobrodinců, kteříž nezřídka věnují značnou část svého jmění k tomu, aby na věčné časy dostávalo se z něho podpory a výpomoci osobám chudým a nuzným.

Zákon poplatkový viz Poplatky.

Zákon trestní důchodkový.

I. Podstata a význam.

Zákon trestní důchodkový záleží ze dvou částí; z hmotného a formálního práva důchodkového trestního; hmotné (materiální) právo důchodkové trestní pojednává o trestních ustanoveních pro přestupky zákonných předpisů o všech odvětvích nepřímého zdanění; formální důchodkové právo trestní obírá se řízením, jakéž místo má při odhalování, vyšetřování a trestání přestupků důchodkových. Vyhlášovacím patentem ze dne 11. července 1835 sv. 63 sb. zák. polit. vydáno bylo trestní právo důchodkové, by místo dosud platných ustanovení v platnost vstoupil pro daně nepřímé jednotný zákon opírající se o zásady spravedlnosti a srovnávající se se zásadami všeobecného zákona trestního; neboť až potud platily v rakouských zemích dědičných ohledně ustanovení trestních a řízení při přestupcích důchodkových různorodé normy zákonné. Jistá reforma těchto rozmanitých provinciálních zákonů jevila se býti tím naléhavější, ježto se zásadními ustanoveními tehdy platného zákona trestního z r. 1803 se nesnášely. Zákon trestní důchodkový ze dne 11. července 1835 sleduje ještě účel další; jak totiž vyhlášovacím patentem konstatuje, má se jím dostati co nejvydatnější ochrany výdělkové způsobilosti příslušníků státních naproti výhodám plynoucím z přestupování důchodkových předpisů. Jsou tedy základními motivy trestního zákona důchodkového ochrana státní pokladny se strany jedné a ochrana poctivého poplatníka se strany druhé.

II. Obvod platnosti.

Zákon trestní důchodkový má, jak vyhlášovacím patentem poznamenává, platnosti dojíti ve všech zemích korunních říše rakouské vyjímaje země koruny uherské a Dalmácie; neplatil tedy trestní zákon důchodkový v Uhrách nikdy. V Dalmácii mají platnost co do trestání důchodkových předpisů zvláštní ustanovení, uchylující se od zákona trestního důchodkového, při čemž i ta okolnost zřetele dochází, že až do r. 1880 tvořila Dalmácie zvláštní území celní. Než řadou zvláštních zákonných předpisů a novějších zákonů rozšířena byla některá ustanovení trestního zákona důchodkového přece i na Dalmácii, zejména dv. dekretem ze dne 30. dubna 1838 č. 18.195 a sice §§ 423—435 zák. trest. důch. jednající o přestupcích proti předpisům poštovním; dále zákonem ze dne 10. prosince 1879 č. 139 ř. z. jednajícím o přestupcích důchodkových vzhledem k po-

travní daní z výroby piva, pálenky a cukru; dle výn. min. fin. ze dne 30. prosince 1864 č. 54.020 mají ustanovení dv. dekretu ze dne 3. března 1836 č. 6996 o odměně udavačů a postižitelů platnost míti i v Dalmácii.

III. Objem zákona trestního důchodkového.

Vyhlašovací patent poukazuje k tomu, že vedle ustanovení důch. zák. trestního ještě výjimečně i trestní ustanovení daná pro jednotlivé důchodky a dávky a řízení o použití ustanovení těch v platnosti potrvati mají. Zákon trestní důchodkový nabyt však novým zákonodárstvím rozsahu dalšího ještě; tak ku př. odnáší se zákon tento následkem zákona ze dne 30. března 1882 č. 45 ř. z. i ku přestupkům ohledně zdanění výroby vín umělých a polovin (§ 19 téhož zákona), dále ku přestupkům zákona ze dne 26. května 1882 č. 55 ř. z. o spotřební daní z oleje minerálního; naproti tomu neplatí zákon trestní důchodkový při přestupcích zákona o daní z výčepnictví ze dne 23. června 1881 č. 62 ř. z. (cirk. nař. halič. zemského fin. řed. ze dne 7. června 1882 č. 60.603:881). Dále nemá zákon trestní důchodkový průchodu pro přestupky předpisů o mýtu cestním, mostním, převozním, jichž výtěžek neplyne ani do pokladny státní, ani není spravován pod vedením úřadů zřízených pro záležitosti důchodků státních (§ 1 č. 4 předpisu o použití důch. zákona trest. vydaného pres. nařízením dv. kom. ze dne 3. března 1836 č. 6996).

Naproti tomu dlužno následkem ustanovení důch. zákona trestního § 6 č. 2 lit. c) užití řízení předepsané tímto zákonem na skrácení oněch obecních přírážek k daní potravní, kteréž nevybírají se ani od úřadů důchodkových, ani současně s erární daní potravní, nýbrž od obcí samých ve vlastní režii nebo ve formě propachtování se vybírají; podle §§ 516 až 519 důch. zák. trest. povolány jsou rozhodovati o takovýchto skráceních správní úřady finanční a soudy důchodkové (výn. min. fin. ze dne 13. srpna 1865 č. 37.187:1467). Určitá obec nemá však práva stanoviti a ukládati tresty určené na skrácení městského důchodku. Zastupitelstvo obecní může však vytknouti potřebná opatření ohledně způsobu ohlašování, zjišťování a kontrolování daní obecních a prohlásiti nešetření jich všeobecně za trestné. Trestní právo přísluší v tom případě toliko politickým úřadům podle min. nař. ze dne 3. dubna 1885 č. 61 ř. z. a ze dne 30. září 1857 č. 198 ř. z. (výn. min. vnitra ze dne 27. ledna 1879 č. 13.884). Dále rozšířena byla platnost důchodkového zákona trestního na skrácení mýta dlažebního, lvovského mýta na čáře, cla labského, mýta vodního a konečně na skrácení tyrolských stálých přírážek k obilí (dv. dek. ze dne 12. března 1836 č. 1373; ze dne 26. března 1836 č. 20.173 sb. prov. zák. XXIV.).

Způsob vybírání nějaké dávky, v jejíž příčině použití lze zákona o přestupcích důchodkových, zejména pak okolnost, že vybírá dávku pachtýř, nemění ničeho na platnosti tohoto zákona při přestupcích důchodkových, které se zmíněné dávky dotýkají.

A. Právo trestní důchodkové hmotné (I. díl zákona trestního důchodkového).

I. Podmětlem trestního práva důchodkového může býti:

1. Každý bez rozdílu osobních poměrů, pokud splněny jsou podmínky přičitatelnosti přestupku (§ 31 zák. tr. důch.).

2. Zákon trestní důchodkový vyhlášen byl i pro c. k. vojsko a pro osoby podrobené vojenské právomoci (dek. dv. kanc. ze dne 2. srpna 1837 č. 32.941).

3. Že však jen osoby fysické dle důch. zák. trest. mohou býti jako obvinění do vyšetřování vzaty, vysvítá zejména z §§ 13 a násl., 118 a násl., 626 a násl. z §§ 629, 653 a 626 č. 1. Ručení osob právnických může však býti vysloveno, jenže nemohou býti k nějakému trestu odsouzeny (rozh. ze dne 11. března 1890 č. 817 sb. »Budwiňski« č. 5201 z r. 1890).

4. Vinen-li příslušník císařství rakouského činem nebo opomenutím v cizozemsku skutečněným, jež mu dlužno přičítati za dokonané nebo v pokusu záležející skrácení důchodkové, podléhá trestním předpisům o tom platných. Řízení o takovýchto důchodkových skráceních spravuje se zákony té země, v níž obviněný do vyšetřování vzat byl (nař. ze dne 21. října 1855 č. 215 ř. z.). Není-li místo pobytu obviněného v cizozemsku známo, a jestliže úřady té země, v níž se obviněný nachází, neprohlásily všeobecně, že by vzpěčovaly se doručiti obsílky v řízení o přestupcích důchodkových, má vyšetřující úřad postarati se o to, by obviněnému obsílka doručena byla. Vzpěčuje-li se cizozemský úřad doručiti obsílku, nebo je-li známo, že úřad té země, v níž se obviněný nachází, nedoručí obsílku v řízení o přestupku onom, dlužno postupovati dle §§ 621—623 důch. zák. trest. stejně, jako proti obviněnému, jehož místo pobytu není známo (dek. dv. kanc. ze dne 15. listopadu 1841 č. 41.063).

5. Dle zákona tohoto nakládati jest i s cizozemci, již dopustili se nějakého přestupku důchodkového.

6. Trestní nálezy v cizozemsku vynesené nemohou býti rakouskými úřady vykonány.

7. Ohledně platnosti trestního zákona důchodkového při osobách diplomatických a při individuích náležejících k jich rodině obsahují bližší ustanovení dek. dv. kanc. ze dne 14. dubna 1826 č. 2073 a ze dne 5. června 1843 č. 14.865; ustanovení ta nařizují jmenovitě, aby se s osobnostmi těmito nakládalo s všemožným ohledem.

8. Co do trestání cizozemských skrácení důchodkových platnost mají zásady reciprocity. V té příčině byly s některými státy uzavřeny zvláštní smlouvy státní. Ohledně Uherska platí ustanovení celní a obchodní jednoty uzavřené s Rakouskem a Uherskem (nař. min. fin. ze dne 2. října 1868 č. 135 ř. z. a ze dne 11. října 1878 č. 16.017). Ohledně Italie učiněny úmluvy příslušné v obchodní a celní smlouvě s Itálií uzavřené, jakož i v celním kartelu k tomu se pojícím ze dne 6. prosince 1891 č. 5 ř. z. z r. 1892. Článek 10 obchodní smlouvy s říší německou ze dne 6. prosince 1891 č. 4 ř. z. z roku 1892 obsahuje ustanovení, že strany smlouvu uzavírající se zavazují přiměřenými prostředky spolupůsobiti k zamezení a potrestání obchodu podloudnického do i z území svých a zachovávatí trestních zákonů k účelu tomuto vydaných, poskytovatí právní pomoc, dovoliti dohlédacím úředníkům druhé strany (státu) pronásledování vinníků až do svého území a napomáhati jim svými berními, celními a policejními úředníky, jakož i místními představenými poskytující jim všeliká potřebná vysvětlení a příspěví.

II. Zásady trestního zákona důchodkového.

K zodpovědnosti brány býti mohou toliko osoby, kteréž

1. přičetnými jsou. Důvody nepřičetnosti shodují se v celku se všeob. zákonem trestním a vypočteny jsou v § 15 důch. zák. trest.

2. Neznalost zákona neomlouvá (§ 137).

3. Ani nedostatek zlého úmyslu neosvobozuje od zákonného trestu (§ 14); pročež nemůže se zřetel míti při zjištěném skutkovém podkladu nějakého trestného přestupku důchodkového spáchaného ne-
správným ohlášením zdaněného předmětu ani k prohlášení strany, že nemůže státi za správnost svého ohlášení, ani k uznání orgánů finančních, že strana dotyčná poctivě se vynasnažila vyhověti dle nejlepšího svědomí svého povinnosti ohlašovací (rozh. ze dne 6. března 1890 č. 1151 sb. »Bud-
wiňski« č. 5292). Avšak jsoucnost, resp. nedostatek zlého úmyslu jest vždy přítěžující (§ 90 č. 3), pokud se týká, polehčující (§ 90 č. 2) okolností. Zda je tu zlý úmysl, čili nic, rozhodnutí má důchodkový soudce uváživ
prve všechny okolnosti daného případu a není při tom vázán zákonnými pravidly průvodními (§ 774 zák. trest. důch.).

4. Každý přestupek důchodkový přičítá se nejen přímému pachateli, nýbrž i původci jeho. Vinníky jsou budto pachatelé, původci nebo spoluvinníci.

a) Za pachatele sluší považovati onoho, komu se nějaké jednání neb opomenutí prohlášené za přestupek důchodkový dle všeobecných právé
naznačených zásad přičítá (§§ 13—18). Zpravidla podléhá průvodce, spoluvinník a podílník témuž trestu, jako pachatel (§§ 94—98 zák. trest. důch.).

b) Za původce určitého přestupku důchodkového míti jest onoho, kdo někoho jiného přiměl k přestupku důchodkovému dav mu k tomu
příkaz nebo tím, že ho zjednal k přestupku, nebo poskytl neb připověděl mu jistou odměnu, dar nebo vůbec jistou výhodu nebo konečně pohnul-li ho násilím nebo hrozbami ku přestupku důchodkovému (§ 20).

c) Spoluvinními určitého přestupku důchodkového jsou ony osoby, kteréž daly k přestupku podnět nebo způsobily přestupek způsobem takovým, že se jim jako původcům přičítati nedá, nebo které spáchání jeho
podporovaly, přispěly k tomu nebo je usnadnily, nebo dorozuměly se před spácháním přestupku nebo mezi spácháním jeho s původcem, pachatelem nebo některým jiným spoluvinníkem o jistém prospěchu, jehož se jim po skutku dostatí má, nebo dorozuměly se o jistém podílu v onom prospěchu z důchodkového docíleném (§ 24). Obsahuje tedy spolovina v dů-
chodkovém přestupku trestní znakové pojmy pomáhání a účastenství a kromě toho i pojem návodu, pokud návod takový není sám o sobě původcovstvím. Zvláštní druhy spoluviny obsaženy jsou v §§ 22, 174, 181, 183, 254, 299, 407, 409 a 410 důch. zák. trest.

d) Podílníky (neboli účastníky) považováni jsou v určitém přestupku důchodkovém oni, kdož po spáchaném přestupku, nedorozuměvše se však před spácháním nebo mezi spácháním jeho s původcem, pachatelem nebo spoluvinníkem těžili nějaký prospěch z přestupku nebo přičinili se o to, aby se prospěch důchodkovým přestupkem zamýšlený uskutečnil, zvýšil nebo zajistil, nebo jestliže nadržovali přestupku nějakým způsobem
naznačeným v § 176 zák. trest. důch. Zvláštní způsoby účastenství obsahují §§ 29, 175, 255, 399, 407, 410 a 457 důch. zák. trest. (§ 25).

5. Zvláštností práva důchodkového trestního jest ručení za pokuty majetkové; ručení toto jest buď zákonné ve všech oněch případech; kde zákon někoho k ručení potahuje, nebo ručení dobrovolné, pokud někdo ručení sám na se bere (§ 125 důch. zák. trest.). Ručení může býti dále osobním nebo věcným (bližší viz ve čl. »Ručení za důchodkové pokuty«).

III. Rozvržení důchodkového práva trestního.

Jak shora poznamenáno, pojednává se o hmotném právu trestním důchodkovém v I. dílu důchodkového zákonníku trestního, kterýž rozpadá se v 20 hlav. Hlava 1 a 5 obírá se přestupky důchodkovými, jakož i přičetností; hlava 2, 3, 4, 9 a 10 obsahuje tresty, výměru trestů, ručení za tresty, trestání těžkých přestupků důchodkových, nesprávnosti v prohlášení o zboží; hlava 6, 7 a 8 jedná o podloudnictví, hlava 11—19 probírá jednotlivé způsoby důchodkových přestupků; hlava 20 týká se pomnutí trestů a ručení za tresty (srv. příslušné články zvláštní).

B. Důchodkové právo trestní formální (řízení důch. trestní).
(2. díl důch. zákonníka trestního).

I. Zásady všeobecné.

a) Soudce důchodkový spravovati se má vždy zásadou, že ani nemá býti trestán někdo, jehož zákon trestu nepodrobuje, ani nemá osoba trestu podléhající utrpěti tužší újmy než jak zákon sám předepisuje, že však za přesné provádění zákona přimlouvají se jak důležité veřejné zájmy, jež důchodkovými přestupky ohroženy jsou, jakož i ochrana poctivého poplatníka naproti škodám, které se mu důchodkovými přestupky působí.

b) Důchodkové řízení trestní nezná ani ústnosti, ani veřejnosti, ani bezprostřednosti v řízení.

c) Soudce trestní zavéstí má vyšetřování z úřední povinnosti; není tu veřejného ani soukromého žalobce. Pravda zjišťuje se řízením inkvisičním (vyšetřovacím); soudce nesmí dle svého přesvědčení nalézati právo jsa naopak vázán určitými průvodními pravidly. Ve všech stadiích důchodkového řízení místo má jen zásada neveřejnosti a písemnosti.

II. Zásady zvláštní.

1. Nikdo nemá být vzat ve vyšetřování, dokud povoláný úřad po pečlivém uvážení všech okolností nevyslovil, že jest tu právní důvod zavéstí vyšetřování (§ 596).

2. Právní podezření místo má proti oné osobě, mezi níž a mezi určitým důchodkovým přestupkem dle vyšetřených okolností vychází na jevo souvislost vedoucí při nepředpojatém posuzování k pravděpodobnosti toho, že zmíněná osoba dopustila se v určitém přestupku viny neb účastenství, jež po zákonu jí přičítati a na ní trestati dlužno (§ 598).

3. Co do výsledku obviněného liší důchodkové řízení trestní mezi výslechem řádným a sumárním (viz čl. »Obviněný« v trestním právu důchodkovém). Účelem každého výsledku jest: prokázati jasnost a nepochybnost přestupku a vypátrati, zdali-li a do které míry se obviněný přestupku dopustil a zjistiti, zda a kterým osobám kromě obviněného přičítati jest vinu nebo účastenství (§ 627).

III. Zastoupení obviněného.

Důchodkové řízení trestní rozeznává trojí druh (kategorii) zástupců a to:

1. zástupce, jež může si přivéstí každý obviněný, učiněno-li zákonným podmínkám dosti;

2. zástupce zákonné, t. j. ony osoby, jež vystoupiti mají místo obviněného chráněnce svého;

3. zástupce ex offo.

ad 1. Zpravidla má obviněný po první obsílce osobně bez intervence zástupcovy zodpovídati se (§ 653). Obviněnému budiž však dovo-

leno rozprávěti s jeho zástupcem nebo plnomocníkem, jde-li o sepsání stížností nebo jestliže se předseběřou úřední úkony, při kterých oprávněn jest obviněný zúčastniti se prostřednictvím zástupce svého, jakož i jde-li o sdělení závěrečné obrany (§ 564). Ručící osoba může jednati prostřednictvím svého zástupce nebo dostaví-li se v průvodu zástupce (§ 782). Obviněný nalézající se ve vazbě může podati odvolání nebo žádost o udělení milosti svým zástupcem. Obviněnému, jenž ve vazbě ponechán nebyl, jakož i osobě ručící volno jest použití zástupce jak při odvolání a při žádostech o milost, tak i při podávání rekursů (§ 854).

ad 2. Zástupcové zákonů: Je-li osoba, jež má býti vzata do vazby, podrobena moci otcovské, nebo jest v poručenství nebo pod kuratélou, dlužno zároveň vyrozuměti o zavedení řízení jejího zákonného zástupce v té případnosti, když vyšetřujícímu úřadu známo jest místo pobytu zástupcova a on nachází se v obvodu rakouského území státního (§ 614). Rozsudky, jimiž se odsuzuje takováto osoba k nějakému trestu nebo k jinému plnění, doručeny budtež nejen odsouzenému, nýbrž i jeho zákonnému zástupci (§ 831).

ad 3. Zástupce ex offio zřízení budiž

a) pro poručence-vinníka, jestliže jeho zákonný zástupce není přítomen v místě, kde je sídlo vyšetřujícího úřadu (§ 615);

b) pro ručitele, jehož pobyt není znám nebo je-li mimo obvod tohoto území státního (§ 783);

c) jestliže by se zástupce zákonný bydlící v sídle vyšetřujícího úřadu nebo zástupce tímto úřadem povoláný vzdálil z místa tohoto nezanechav plnomocníka svého a neoznámiv to úřadu, sluší zřídit zástupce, jenž by rozsudek přijal (§ 831); rovněž i v tom případě, když

d) není znám pobyt odsouzeného nebo ručitele, nebo jsou-li osoby tyto mimo rakouské území státní.

IV. Prostředky právní jsou:

1. Stížnosti do všech oněch opatření, která učinili úřadové, orgánové neb úředníci vedoucí, vyhledávání nebo vyšetřování a to před vynešením rozsudku a za účelem provedení nebo zjištění právního řízení.

2. Rekursy proti ostatním opatřením, než právě tuto pod č. 1. naznačeným, která nejsou rozsudky.

3. Odvolání z rozsudků (§ 834).

4. Konečně žádosti o zmírnění nebo prominutí trestu cestou milosti (srv. čl. Prominutí a zmírnění trestu).

V. Rozdělení důchodkového trestního řízení.

Důchodkové řízení trestní rozpadá se ve 12 hlav; hlava 1—6 obsahuje jednotlivá stadia řízení vyšetřovacího, přípravná vyhledávání, přípravné vyšetřování, řádné vyšetřování, jednotlivé náležitosti vyhledávání a vyšetřování, jež konati se mají. Hlava 7—10 pojednává o řízení průvodním a nalézacím, tedy o sbírání důkazů o jednotlivých skutkových okolnostech, o usvědčení obviněného a ručitele, o závěrečné obraně obviněného a o předložení konečném; hlava 11—12 jedná pak o řízení výkonném a o útratách řízení.

VI. Dodatečná ustanovení k důchodkovému zákonu trestnímu.

1. Pres. nařízení dv. kanceláře ze dne 3. března 1836 č. 6996 §§ 18—35) o odměně udavačů a postižníků.

2. Úřední návod pro úřady a orgány povolané ku pravosudí ve příčině důchodkového zákona trestního o přestupcích důchodkových.

3. Dekret dv. kanceláře ze dne 1. dubna 1836 č. 2284 prov. sbírka zák. polit. sv. LXIV. o platnosti důchodkového zákona trestního i ohledně přestupků daně potravní.

Zákony amortisační obsahují ustanovení, dle nichž zbožné ústavy, duchovní společnosti, obročí, kostely a pod. nemovitosti pouze za souhlasu úřadu zeměpanského nabytí mohly. Duchovní řády nebo kostely nebyly způsobilé ani vlastnictví věci movité nebo kapitálu, ani na základě darování, posledního pořízení neb jakýmkoliv jiným způsobem beze svolení zeměpanského nabytí. Veškerá jednání mezi živými i na případ smrti, která přímo nebo nepřímo proti zákonům, tajně nebo veřejně učiněna byla, již předem za neplatná prohlášena byla. Toliko osoby v řád nově vstupující mohly jako věno věci movité v ceně obnos 1500 zl. nepřevyšující s sebou přinésti. Dále mohl každý svému dítěti nebo příbuznému v duchovní řád vstupujícímu na čas jeho života t. zv. vitalitium poskytnouti, což se mohlo však státi jen tím způsobem, že ročně obnos 200 zl. překročen býti nesměl, a že jistina, kteráž ve veřejných fondech neb jinak bezpečně uložena býti musila k tomu určená ani klášteru, ani řádu připadnouti nesměla, nýbrž po smrti poživatele připadla osobám dle právního řádu k tomu povolaným. Později bylo sice dovoleno, že se klášterům odkazy na mše ve výroční dni a jiná zbožná nadání činiti mohou; taková nadační jistina musila však býti uložena ve veřejných fondech aneb u soukromníků s jistotou pragmatikální a platila tu ustanovení o nadacích. Veškerá zde uvedená ustanovení obsažena jsou v pat. ze dne 26. srpna 1771 (Terez. sb. z. 6. sv. str. 309), v pat. ze dne 28. ledna 1775 (Terez. sb. z. 7. sv. str. 167), ve výhláše istr. gub. ze dne 23. prosince 1815 (Goutta 10 sv. 603), konečně ve dvor. dekr. ze dne 23. března 1809 (sb. z. s. 887).

Patentem ze dne 5. listopadu 1855 ř. z. č. 195 (konkordát s papežem Piem IX.) byly amortisační zákony zrušeny a co se týče způsobilosti k nabývání jmění byly církve i obce duchovní jiným osobám na roveň postaveny. Nicméně však zůstala ustanovení ohledně nezpůsobilosti řeholníků statků nabývati, tak zejména dv. dekr. ze dne 23. března 1809 (rozh. nejv. s. ze dne 7. ledna 1857 sb. »Gl. U.« č. 270), v platnosti. Zákonem ze dne 7. května 1874 č. 50 ř. z., byl uvedený konkordát opět zrušen, následkem čehož nabyly amortisační zákony opět platnosti, což vysvítá zejména z čl. I. a § 31 jmen. zákona (roz. nejv. s. ze dne 1. října 1879 roč. č. 1880 str. 7). Nicméně jest otázka ta spornou (viz Ungra I. § 16 a zejména Pfaff a Hofman II. str. 23).

Výjimky ze zákonů amortisačních t. j. zvláštní předpisy ohledně způsobilosti k nabývání platí pro

a) dispensované řády (dv. dekr. ze dne 23. března 1809 sb. z. s. 887);

b) přestupující z řádu ve stav světských duchovních (pat. ze dne 9. listopadu 1781 sb. z. s. 30, pak dv. dekr. ze dne 17. srpna 1855 sb. z. s. č. 76);

c) anglické panny (dv. dekr. ze dne 7. června 1774 Terez. sb. z., str. 64, pak dv. dekr. ze dne 17. května 1805 sb. z. s. 728;

d) kláštery Voršilek (dvor. dekr. ze dne 19. července 1805 sb. z. s. 740);